

Avtalskrav för avtal 2025

Till Industriarbetsgivarna

Svemek-avtalet

Avtal som ger reallöneökningar och konkurrenskraft

Av Industriavtalet framgår att industrins parter samarbetar för att säkerställa en stabil lönebildning i Sverige. Det innebär att parterna ska beakta lönebildningens konsekvenser gällande inflation, sysselsättning och konkurrenskraft. Utgångspunkten för förhandlingarna inom industrin är industrins villkor, hänsyn måste också tas till den svenska ekonomin i dess helhet.

Den ekonomiska tillväxten i de länder som är viktigast för svensk export har haft en dämpad tillväxt de senaste åren, undantaget är USA där ekonomin utvecklats starkt. Utsikterna framöver pekar mot en återhämtning i Europa. Risk för ökade handelshinder och förändrade handelsflöden på grund av geopolitiska motsättningar bidrar till osäkerheter kring utvecklingen men prognoserna om en konjunkturåterhämtning under 2025 och 2026 är samstämmiga.

Förutsättningarna i omvärlden påverkar också den svenska ekonomins utveckling. Svensk ekonomi kan utvecklas bättre eller sämre än omvärlden, men på det stora hela följer vi samma konjunkturförlopp. Efter en mycket snabb och kraftig återhämtning av tillväxten efter raset i inledningen av pandemin har svensk tillväxt utvecklats i sidled de senaste åren. Den höga inflationen och räntehöjningar har hållit tillbaka den ekonomiska aktiviteten.

Svensk ekonomi väntas nu gå in i en återhämtningsfas med stigande tillväxttal under 2025 och 2026. Hushållens köpkraft, som varit pressad de senaste åren, kommer stärkas av både ökade reallöner, fallande räntor och inkomstskattesänkningar. Det gör att hushållens konsumtion kommer bidra positivt till tillväxten igen.

Under 2023 har inflationstakten successivt fallit tillbaka och är sedan för-sommaren 2024 nära inflationsmålet. Bedömningarna är att inflationen kommer fortsätta att vara kvar i närheten av inflationsmålet på 2 procent under kommande år. De långsiktiga inflationsförväntningarna är också nära målet. Det innebär att lönebildningen bör fortsätta att utgå från Riksbankens inflationsmål.

Företagens långsiktiga förmåga att betala högre löner till sina anställda påverkas framför allt av annat än det aktuella konjunkturläget. Det handlar om hur produktiviteten och kostnaderna utvecklas jämfört med andra länder och hur Sverige och svensk industri står sig i den internationella konkurrensen.

Svensk industris konkurrenskraft har förstärkts de senaste åren. Nominell arbetskraftskostnad i nationell valuta har de senaste åren utvecklats långsammare i Sverige jämfört med Västeuropa. Motsatt gäller utvecklingen av produktiviteten där svensk industri utvecklats något starkare. Svensk

industris arbetskraftskostnadsnivå i gemensam valuta ligger nu under ett genomsnitt i Västeuropa och har sjunkit relativt Västeuropa med över 20 procent jämfört med 2013. Förändringen av kostnadsläget beror till en del på en försvagning av växelkursen. Svensk industris produktion har sedan 2018 utvecklats bättre jämfört med ett genomsnitt av länderna i Västeuropa. Sverige har tagit exportmarknadsandelar och industrins lönsamhet är god med vinstandelar på en historisk hög nivå.

De ekonomiska förutsättningarna inför avtalsrörelsen är goda. Det finns utrymme för löneökningar baserade på en stark konkurrenskraft, industrins goda lönsamhet, löneutvecklingen i viktiga konkurrentländer i Europa och en hög sysselsättning.

Våra avtalskrav beaktar industrins konkurrenskraft, inflationsmålet och sysselsättningen. Däremot anser vi att parterna inte bör fästa avseende vid tillfälliga svängningar i exempelvis konjunktur och priser. På så sätt kan parterna bidra till en lönebildning som förenar möjligheten till fortsatta reallöneökningar med långsiktigt stabila och därmed förutsägbara villkor för svensk industri.

Industrifacket Metall ställer följande krav på förändringar i – Svemek-avtalet

Gällande avtal prolongeras med följande tillägg och förändringar:

Avtalsperioden ska omfatta perioden från den 1 juni 2025 till och med den 31 maj 2026. Utgångspunkten för avtalskraven är ett ettårigt avtal.

Om lagstiftningen ändras under avtalsperioden ska parterna ta upp förhandlingar angående hur avtalet påverkas med eventuella ändringar och anpassningar som följd.

Löner

Lönebestämmelserna ska utformas så att de leder till ökad reallön över tid.

Föräldralediga samt långtidssjuka ska vid fördelningen erhålla en löneökning som motsvarar den för en arbetare med likartade arbetsuppgifter.

Vid varje företag bildas den 1 juni 2025 ett löneökningsutrymme genom att varje arbetare bidrar med 1 465 kronor per månad, respektive 8,37 kronor per timme, som multipliceras med antalet arbetare på arbetsplatsen. *Låglöne-satsningen är inräknad i ovanstående krontal.* 60 procent av löneutrymmet ska utges generellt till alla arbetare och resterande del av löneutrymmet bildar lönepott för fördelning.

Garantilönerna, ob-ersättningarna och övertidsersättningarna höjs med procenttalet för löneutvecklingen i branschen.

Övriga ersättningar höjs med minst 4,2 procent.

Arbetstidsförkortning – deltidspension

En ytterligare avsättning ska göras till de system för arbetstidsförkortning-deltidspension som parterna tidigare har träffat överenskommelse om. Storleken på avsättningen preciseras i de kommande förhandlingarna.

Rätt till förskottssemester

För att säkerställa rätten till betald huvudsemester ska det finnas en rätt till förskottssemester. Kravet specificeras i de kommande förhandlingarna.

Övertidskompensation

Deltidsanställda ska ersättas med övertidskompensation på motsvarande nivå som heltidsanställd för allt arbete som sker utöver det gällande ordinarie dagliga arbetstidsmättet för deltidsanställningen.

Tjänstledighet för att pröva annat arbete

För att öka tryggheten och rörligheten på arbetsmarknaden yrkar IF Metall om att i avtalet reglera rätten till sex månaders tjänstledighet för att pröva annat arbete.

Ordning och reda

Det rekommendationsavtal som träffas mellan LO respektive PTK och Svenskt Näringsliv om villkoren för att frigöra sig från kollektivavtalsbundenhet i samband med utträde ur en arbetsgivarorganisation behöver omgående implementeras i riks-/branschavtalen. Facken inom industrin förutsätter att våra motparter medverkar till konstruktiva förhandlingar i frågan samt till en skyndsam implementering.

Övriga avtalskrav

LP-premien görs om till en DP-premie.

Graviditetslön ska uppgå till 10 procent av utgående lön, om en gravid arbetstagare har beviljats graviditetspenning från Försäkringskassan. Personen har rätt till graviditetslön från arbetsgivaren om arbetstagaren har varit anställd hos arbetsgivaren under minst ett år.

Fördröjd uppsägningstid för blivande föräldrar. Om en arbetstagare som är blivande förälder, och som har anmält att den vill utnyttja sin rätt till ledighet enligt 4 eller 5 § föräldraledighetslagen, sägs upp på grund av arbetsbrist ska uppsägningstiden börja löpa när arbetstagaren helt eller delvis återupptar arbetet, eller skulle ha återupptagit sitt arbete enligt den anmälan om föräldraledighet som gäller när uppsägningen sker.

Arbetsgivaren bör erbjuda lättare förtäring i samband med längre oförutsett arbete i anslutning till ordinarie tid.

Stockholm den 25 februari 2025

Simon Petersson
Biträdande avtalssekreterare

Berit Bengtsson
Förhandlingsledare